

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 6.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 16 para, a zastareni para 10.

Ditana za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanje za uvrstbe, uz koje nema prilicne preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim nuputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljiti „Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru“.

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Cesar Karlo u Južnom Tirolu.

TRENTO, 21. Cesar Karlo s pratnjom, u kojoj su poglavice generalnog štaba Arz i njemački vojni opunomoćenik general major von Crampn, stigao je u južni Tirol, čije je pučanstvo svagdje dočekalo vladara sa burnim oduševljenjem. Prvi dan svog boravka u južnom Tirolu Cesar je sproveo pohajujući mnoge krajeve, koje je obrambeni rat 1915 godine posvetio, a napadom 1916 godine bili iz rata spašeni. Cesar se dotakao i zapovjedništva skupine nadvojvode Petra Ferdinanda, prešavši tom prigodom kroz Meran, gdje mu je narod sa burnim oduševljenjem klicao. Sutri dan odveo se u Val di Fiemme, pak preksutri dan previšnji je vojskovođa iznova pohodio svoje borbe u području „Sedam Općina“ i Val Sugane. Kiša je pljuštala; u višim predjelima padao snijeg. Ali vladar je prkosio mečavi, jer ju je očekivao i jer je sâm želio vidjeti junake, koji su se u zadnjim bojovima odlikovali a sad ih čekali novi teški napori. Cesar je tamo obasao kapelu „Cesarica Zita“ koju su na uspomenu na ofenzivu protiv Italije podigle čete koje su udarile na Asiago. Vrijeme je bilo takovo, da se program nije mogao svagdje redovito razviti. U jednom mjestu u Val Sugani Cesar je nekoliko čekao da stignu deputacije raznih četnih zborova, koje poradi vremena nijesu mogle da stignu u odredjeno vrijeme. Cesar je obasao i čete u Val di Noce, koje se bore duboko u Judikarjama. Narod je svagdje priredio vladaru burnih ovacija.

Zagon naših ratnih lagja u Južnom Jadranu.

Izveštaj austrijsko-ugarskog glavnog stana. BEČ, 22. Službeno se javlja: 22. oktobra 1917.

Dogagjaji na moru:

Dena 18 oktobra dijelovi naših lakih pomorskih snaga, pod vodstvom krstarice „Helgoland“ preduzeše zagon u južnom jadranskom Moru, da unište protivničkove prijevaze. Za tog preduzeća nije se vidjelo nijedne neprijateljske lagje, premda se naša flotila zadržala odugo blizu talijanske obale.

Napadi neprijateljskih letjelica i jedne podmornice protiv naših lagja jutrom dana 19 oktobra progjose naprazno. Jedna talijanska letjelica bi spaljena hicima te se razbije. Skupine naših letjelica uspješno obasue bombama nadmoćne talijanske pomorske snage, koje su se pojavile izvan doseg naših lagja; rekbi da je jedan talijanski razbijač ostao oštećen od bombe, koje je prasnula tik njega. Naše pomorske snage i letjelice povratile su se na broju i zdrave.

Zapovjedništvo flote.

Talijanske izmišljotine.

BEČ, 21. U engleskim se novinskim izveštajima dana 11 oktobra piše: Talijanski poluslužbeni izveštaj kaže, da je u jadranskom Moru bilo potopljeno 11 neprijateljskih podmornica, osim mnogo drugih, čiji gubitak nije sasvim izvjestan.

Naprema tome konstatuje se, da, od početka rata, austro-ugarska mornarica nije još ni polovicu naznačenog broja podmornica izgubila, dok je carska njemačka mornarica samo jednu podmornicu izgubila.

Napredovanje Nijemaca u riškom zalivu.

Izveštaj njemačkog glavnog stana.

BERLIN, 20. Wolff-Bureau javlja: Veliki glavni stan, 20. oktobra 1917.

Istočno bojište:

Nijemci su iskrcali čete i na otok Dagoe, gdje su se pred nekoliko dana odijelici mornarice iskrcali, pa se učvrstili da obezbrije namjeravana pristaništa za iskrcavanja. Operacije, što su se pri tome preduzele, teku po planu.

BERLIN, 21. Wolff-Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 21. oktobra 1917.

Istočno bojište:

Na otoku Dagoe njemačke su čete doprle do istočne obale. Zalijetni odijelci prodiru u unutrašnjost; dosad je javljeno više stolina zarobljenika. Zapremili smo otok Schildau, koji leži izmjeđu otoka Moona i kopna.

Ruske pomorske snage napustile su Moonski prodor; one su krenule prema sjeveru, ostavivši podrtine „Slave“ i četiri nasukana parobroda.

BERLIN, 22. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan 22. oktobra 1917. Istočno bojište:

Sav je otok Dagoe u našim rukama; iznijelo se preko 1200 zarobljenika i nekoliko topova; otete su velike zalih. Vojska i mornarica izvele su u devet dana zajedničke operacije preko mora, koje su predale u njemačke ruke ruske otoke Oesel, Dagoe i Moon, te ključeve istočnog Baltičkog Mora.

Ostali izveštaji austr. ugarskog i njemačkog glavnog stana od 20., 21. i 22. oktobra nalaze se u „Objavitelju Dalmatinskomu“.

Ruski izveštaj o pomorskim bitkama u području baltičkih otoka.

PETROGRAD, 20. Vijest agencije. Admiralski štab javlja: Od 18 oktobra nema da se javi nikakve promjene iz područja baltičkih otoka. Naše su torpedaće izmijenile nekoliko hitaca na neprijateljem u južnom dijelu Moonskog prodora, gdje su dvije neprijateljske torpedaće lagumane te potonule u našem morskopolju. Po naknadnim vijestima naše su linijske lagje za jučerašnjeg boja u južnom ulazu u Moonski prodor pogodile po više puta neprijateljske velike bojne lagje i potopile su hicima dvije protivničke minske lagje. U isto vrijeme jedna neprijateljska torpedaća udari o minu i potonu.

Po izveštajima opažalaca patrolskih lagja može se približno utvrditi broj lagja njemačke flote, koje su u boju učestvovali; njih je bilo po prilici: 10 velikih bojnih lagja, od kojih dvije tipa „Kaiser und Könige“, oko 10 krstarica, najmanje 50 torpedaća, od kojih 20 novog tipa „Könige“, 8 do 10 podmornica. Ove je bojne snage pratio veliki broj minonoskih lagja, pomoćnih lagja, prijevoznih brodova i hidroplana.

Vlada napušta glavni grad Petrograd.

PETROGRAD, 20. Vijest Agencije. S obzirom na novi strateški položaj, vlada odreguje što treba da se napusti glavni grad. U tu svrhu obrazovana je naročita komisija. Vlada će se po svoj prilici prenijeti u Moskvu, gdje će zasjedati u Kremlju. Drži se, da će i konstituenta saborisati u Moskvu. Napustiće se glavni grad postupno i samo u slučajevima prijekne nužde. Što se tiče prethodnog parlamenta, koji se sutra otvara, prvu će sjednicu održati u Petrogradu, zatim će se iseliti u Moskvu.

Napad njemačkih zrakoplova na engleske inđustrijske naprave.

BERLIN, 21. Službeno. U noći prije 20 oktobra jedna eskadra mornaričnih zrakoplova napala je sa osobitim uspjehom Englesku, bacivši 25.000 kilograma bomba na inđustrijske naprave u Londonu, Manchesteru, Birminghamu, Nottinghamu, Lowestoftu, Hulsu, Grimsbyu, Norwichu i Dagletonu. Opazilo se svagdje dobro djelovanje praskanja i požara. Na povratku sa sjajno izvršenog preduzeća, četiri zrakoplova dospješe, zbog izvanredno jake promjene vjetrova i guste magle, u kojoj se nije moguce orijentirati, izviše francuskog bojnog područja, te tamo, kako se iz francuskog izveštaja razabire, bjehu štio oboreni hicima, što prinudjeni da se spuste na zemlju. O sudbini pojedinih zrakoplova i njihovoj posadi još se ništa potanje ne zna.

Rat na moru. Engleski gubici.

LONDON, 21. Admiralsvo javlja, da su u Sjevernom Moru oba engleska razbijača „Mary Rose“ i „Stronghow“ potopljena hicima, u okršaju sa dvije brže i teškop naružane njemačke ratne lagje.

Dva engleska razbijača potopljena.

LONDON, 22. Admiralsvo javlja: Dvije njemačke krstarice napale su dana 17 oktobra u Sjevernom Moru jednu zaštitnu povorku. Dva engleska razbijača, „Mary Rose“ i „Stronghow“ bjehu od neprijateljskih lagja napadnuti i poslije kratkog okršaja potopljeni.

Poostreno podmorničko ratovanje.

BEČ, 22. Središnje su vlasti potopile mjeseca septembra svega 672.000 nečistih tona neprijateljskih trgovačkih lagja. Ovako se dosadašnji uspjesi neograničenog podmorničkog ratovanja povišuju na 6.993.000 nečistih tona.

Potopljen američki prijevozni parobrod.

WASHINGTON, 21. (Reuter). Ratni odio saopćuje, da je američki prijevozni parobrod „Antilles“ od 6878 tona potopljen dana 17 oktobra u evropskoj ratnoj zoni.

Izveštaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 21. Glavni stan javlja, 20 oktobra. Fronta na Sinaju: Protivnik je preduzeo protiv Bir-es-Sabe iz-

vidnički zagon jednim odjeljkom, koji se sastojao od preko 20 eskadrona konjice od artiljerije i automobila. Dana 18 oktobra neprijatelj se povukao natrag.

Fronta na Dijali: Artiljerijski bojevi izmjeđu Engleza i naših četa.

Fronta u Derziji: Napad što su Rusi preduzeli u okolici Serdača bi uzbijen. Inače nije bilo nikakvih dogagjaja.

CARIGRAD, 22. Glavni stan, 21 oktobra.

U odsječku desnog krila kavkavske fronte dvije su ruske satnije pokušale nagli udar na naše prednje čete, ali im je propao. Na ostalim frontama nije bilo važnih dogagjaja.

Jedna naša podmornica potopila je u istočnom Crnom Moru ruski parobrod od 3000 tona krcač municijom i jednu jedrenjaču, pak je tukla rusko obalno mjesto Tuapse.

Izveštaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 21. Generalni štab, 20 oktobra:

Na više mjesta maćedonske fronte artiljerijska je djelatnost porasla i doprla na zapadu od Bitolja, na jugu od Huma i izmjeđu Vardara i Doiranskog jezera, do osobite žestine. U posljednjem odsječku artiljerijska vatra postade ubrzana. Jedno kretanje opaženo u neprijateljskim opkopima zapadno od Bitolja, bi našom vatrom ugušeno.

Fronta u Dobrudži:

Kod Tulcece djelatnost vatrom. Iznoivični pokušaji neprijateljske izvidničke čete, da se u više čamaca približi desnoj obali Dunava na sjeveru od mjesta Parkeša, bjehu osujećeni.

Metež u Rusiji.

Četvrta Duma raspuštena.

PETROGRAD, 21. Vijest Agencije: Buduć da su izbori za konstituantu uređeni za 21 novembra, vlada je odredila da se četvrta дума raspusti i mandati da se preglase ništovni.

Ovdje se otvorila konferencija poljske demokracije u prisustvu 400 delegata.

Prethodni parlament u Rusiji.

PETROGRAD, 21. Vijest Agencije. Jučer podne otvorio se prethodni parlament sa govorom Kerenskoga.

O tobožnjim pregovorjima o miru s odgovornim engleskim ličnostima.

LONDON, 22. Reuter doznaje, da je sasvim izmišljena vijest njemačkih novina, po kojoj bi zastupnik Erzberger bio izjavio, da mu je uspjelo stupiti u svajcarskoj u dodir sa odgovornim Englezima, da s njima pretresa osnov o miru.

CAREVINSKO VIJEĆE.

ZASTUPNIČKA KUĆA.

Beč, 19.

U jučerašnjoj sjednici Zastupničke Kuće nastavljen je rasprava o privremenom predračunu. Rasprava je tekla kao obično, ali su se neki govornici isticili osobitom stvarnošću. Došlo je do nekoliko manjih incidenata, za govora socijalnog demokrata Seligera, kad je iznio upadicu na galeriji Kuće, i za govora zast. Lukscha. Vika je bila takova, da su završne riječi zast. Lukscha bile nerazumljive.

Na početku sjednice iznijeli su zastupnici Hummer i drugovi više dodatnih prijedloga prijedlozima odbora. Zadnji prijedlog cilja na to da se promjenom § 4. zakona ustroji obrtni kreditni i pomoćni fond, kojemu bi vlada morala kao temeljnu glavnicu dati iznos od 200 milijuna, s opaskom da se već budgetne god. 1917-18 iz ovog fonda dade potrebnim obrtnicima beskametni zajam, a ne povrativo pripomoć. U sklopu s ovim stavljen je prijedlog, po kojemu se poziva vlada, da podijeli državnim namještenicima skuparinski doplatk u predviđenoj mjeri, i da sve uredi, kako bi mogao biti isplaćen već u novembru. Zast. Hummer je osim toga izjavio, da se vlada iza duljih, tek jučer svršenih pregovora, izjavila pripravnom, da će se do prigode poslužiti izrazenim uoblaščanjem.

Rasprava o privremenom proračunu.

Zast. Marek (češki autonomistički socijalni demokrat) zagovara poboljšanje materijalnih prilika državnih namještenika i izjavljuje, da će češki socijalni demokrat glasovati protiv proračuna.

Zast. dr. Schöpfer (kršćanski socijal) žali, što neke stranke, kojih se izbornici kao vojnici s drugima natječu u vjernosti i hrabrosti, ovdje zadaju poteškoća i pokazuju držanje, s kojim samo naši neprijatelji mogu biti zadovoljni. Govornik moli vladu, da kod postupka s različnim narodima Austrije više ne pokušava, da izgrava jedan narod protiv drugoga, niči Nijemce protiv Slovenaca, ili Nijemce protiv Čeha. Neka smatra sve narode kao ravnopravne dijelove ove države, jer samo to može učiniti Austriju mirnom i sretnom, te zajamčiti zajednički rad svih naroda.

Zast. Wytik (rusinski socijalist) žali, što se je opet izjalovila akcija oko mira. Zlovolja Nijemaca u parlamentu u svezi je s držanjem nekih članova gospodске kuće, koji imaju interesa da se produlji rat. Drijeko je potrebna reforma ustava, koja je megjutim nemoguća, jer u Austriji ne vlada parlament, već klika u gospodskoj kući i Magjari. (Predsjednik pozivlje govornika na red). Ukrajinci poštuju doduše u osobi ministra Horbaczenskog vrsnu silu, ali se radi jednoga ministra ne može zahtijevati od naroda, da se odredne svojih životnih uvjeta. Ukrajinci ne mogu podupirati vladu, koja se udvara Magjarima.

Zast. Luksch (njemački agrarac) izvodi, da se monarhija mora boriti ne samo protiv izvanjskoga neprijatelja, već da ima takogjer unutrašnjih neprijatelja, koji nasrću na ovu državu, misleći, da bi mogli iskoristiti eventualni nepovoljni završetak.

Pošto su još govorili neki zastupnici, odgodila se je rasprava na danas.

Beč, 20.

Za jučerašnje sjednice zastupničke kuće nastavljen je rasprava o privremenom predračunu. Interes je bio malen, jer je glasovanje odregno tek za utorak. Od političkog značenja bili su izvodi zast. doktora Glombinskoga, koji je, tumačeći stajalište Poljaka prema predračunu i vladi, izjavio, da je poljski klub zaključio ne uskratiti predračuna, ali samo pod uvjet, da vlada održi svoje dužnosti prema Poljacima.

Glas Poljaka, prema ovoj izjavi, regbi da se stavlja u izgled, ipak jednim ograničenjem, čija se zamašnost sada ne može omjeriti, jer se iz riječi govornika nije moglo razabrati, kakove su ove obaveze, i da li željama i prohtjevima Poljaka odgovara primjerena obaveza prema vladi.

U jučerašnjoj su sjednici zast. Hummer, Teufel i drugovi povukli svoje dodatne prijedloge § 4 zakona i nanovo ih iznijeli u nešto promijenjenom obliku, koji cilja na to, da skuparinski doplatk državnih namještenika od 1. januara 1918 povisi za 50 po sto, a da im se sada dade za jedan put neka pripomoć.

Osim toga mora se zemljama predujmiti 60 milijuna kruna, da budu mogle dati učiteljima skuparinski doplatk, ili im sadašnji povisiti. Nadalje se predlaže, da se izda namještenicima na drž. željeznicama 100 milijuna kruna, da se poboljša njihovo stanje. O prijedlogu stoji i kredit od 100 milijuna za obrtni kreditni i pomoćni fond. Zastupnička kuća nastavila je drugo čitanje proračunskoga provizorija ovako:

Zast. dr. Diamand (socijalni demokrat) izjavljuje, da se problem prehrane može riješiti samo gospodarskom diktaturom, pa traži neograničene punomoći za prehrambeni ured.

Zast. Marchkl (njem. pučka stranka) spočitava Česima i Jugoslavenima, da s pomoću mirnog kongresa hoće ostvariti svoje narodne i gospodarske zahtjeve, koji su napereni protiv opstanka monarhije.

Zast. dr. Korošec (Jugoslaven) izvodi, da su hrabri sinovi Slovenaca, Hrvata i Srba i u ovom strašnom ratu na bojištu, a njihovi zastupnici u ovoj kući dokazali svoju požrtvovnost za Česara i domovinu. Ako, poslije svega toga, jugoslavenski klub glasa protiv proračunskoga provizorija, čini to zato, jer je jednodušna volja naša i našega s nama posve solidarnoga jugoslavenskoga naroda, da se vladi izjavi najdublje nepovjerenje. (Dovlađivanje kod južnih Slavena.) Govornik obrazlaže ovo stajalište tim, što se vlada prema jugoslavenkom problemu drži ne samo pasivno, već upravo neprijateljski. Ako se mjerodavni faktori na vrijeme ne prihvate rješavanja jugoslavenskoga pitanja, počet će se to pred forumom izvan monarhije. Govornik se nadalje tuži na to, da su južni Slaveni bez zaštite izvrtnuti ekspanzijama pangermana, a vlada dosele nije ništa učinila, da od strani sistem tlačanja južnih Slavena. Stoga su se južni Slaveni odlučili na najbezobzirniju borbu protiv sistema, koji hoće da postupa s njima i njihovom zemljom kao s kolonijalnim područjem tugijskih privilegiranih naroda. (Živahno odobravanje i pljesak kod južnih Slavena.)

Zastupnik Dr. Trasić-Pavičić tuži se na proganjanja, kojima je bila izložena srpska narodnost u Dalmaciji, Bosni i Hrvatskoj poslije sarajevskog atentata i za rata, te opisuje prilike, u kojima su morali živjeti internirani i konfinirani jugoslavenski državljani u tamnicama u Gracu, Mariboru,

Aradu i Mostaru. Navodi mnogo slučajeva, gdje su vijeniji Sibi iz Dalmacije, Bosne i Slavonije smaknuti bez osude. Govori o eprovizacijom pri-likama u Dalmaciji i tuži se, što se ne dopušta, da Hrvatska svojim živečnim sredstvima pomogne Dalmaciji. Ragne se šalje živeč u Niemačku, Go-vornik predlaže, da se sastavi komisija od za-stupnika svih stranaka, koja bi imala propuovati jugoslavenske zemlje, konstatovati neprilike, te kuću o svemu izvjestiti, da bude tim primjerena odšeta glasovana i krivci uzorno kažnjeni. Na koncu kaže, da će glasati proti predračunu. (Odobravanje kod sumišljenika).

Predsjednik izjavljuje, da prijedlog štavljen od zast. dr. Tresića-Davičića nije u nikakvom savezu sa predmetom rasprave, i da ga s radi toga ne može staviti na glasovanje; ali da mu je prosto, dopnijeti odposni prijedlog.

Zast. dr. Glombinski (poljski narodni demo-kral) upozoruje na to, da se program o usposjavi neodvisne jedinjenice Poljske mora bezuvjetno pro-vesti. Govoreći o držanju Poljaka prema vladi na-glašuje, da se promjena, koja se je za rata zbila u tom pogledu kod Poljaka, m že tumačiti samo nezakonitim i protuustavnim prilikama u Galiciji. Iznosi više pritužba Galicije, primjećujući, da su u južnoj Ugarskoj bili namješteni njemački povje-renici, da procjene štetu, koju su prouzročile nje-mačke čete, te da je već isplaćeno 5 milijuna od-šete. Takovi su povjerenici postavljeni i u Erdelju, ali nijesu u Galiciji.

Zast. Paulok (češki agrarac) naglašuje lojal-nost češkoga naroda u Šleskoj i njegovu požrtvo-vanje svoga naroda i izjavljuje, da su Česi u Šle-skoj vjerni državopravnomu jedinstvu triju kralje-vina, a zatim govori protiv strogih rekvizicija. Konačno izriče želju cijeloga šleskoga pučanstva bez razlike narodnosti za mirom.

Naredna sjednica u utorak, dne 23. o. m.

Aprovizacija pred javnošću.

Šećer.

(Nastavak).

Jagma za šećerom kao dragocjenim sredstvom za pravljenje maloga vina jasno se je ispoljila istom u jeseni 1916; pak pošto se je u to doba i jasnije u državi razumijela potreba, da se strogo pazi na ograničenje trošenja šećera, ustanovilo je tada namjesništvo za sve kotare približni mjesečni kontingent, te je pozvalo kot. poglavarstva, da ne izdavaju nabavnih listova preko svoga kotarskog kontingenta. Izvidi, koji su u toku, pokazuju, da i zašto su neka poglavarstva i nakon ovoga naloga izdavala veći broj nabavnih listova.

Pošto je otpisom 15. januara ove god. br. H. 387 c. k. ured za prehranu puka naložio, da se s obzirom na sve veće padanje proizvodnje ima naj-strože provoditi naredba o uređenju prometa še-ćerom, namjesništvo je, okružnicom 27. januara ove god. br. 3476 IX a, ustanovilo tačan i definitivni mjesečni kontingent za svaki kotar na temelju broja pučanstva. Suviše je bilo odregjeno, da šećer ne može unaprijed nabavljati svaki trgovac, op-skrbni odbor ili svaka zadruga, već da se izravna nabava povjerava posebnim razdavalistima. Tijek je razdavalista bilo uređeno jedanaest, ali jer je bilo prigovora, da je ovaj broj prevelik, bio je mjeseca jula ovaj broj reduciran na šest i to:

- 1.) Trgovacko udruženje Calussi & Comp. za kotar Zadar;
- 2.) Ispostava zadrž. saveza u Zadru za kotar Benkovac;
- 3.) Okružna opskrba poslovnica u Šibeniku za kotare Šibenik i Knin;
- 4.) Zadržni savez u Splitu za kotare Split, Sinj, Imotski, Makarska, Supetar, Hvar, Korčula i Metković;
- 5.) Okružna opskrba poslovnica u Dubrovniku za kotar Dubrovnik;
- 6.) Okružna opskrba poslovnica u Ercegno-vome za kotar Kotor.

Usljed mjera što ih je namjesništvo preduzelo u januaru, opskrba šećerom za hranu već je od februara počela mnogo urednije teći; od jula pak vlada u ovom pitanju potpuni red, jer otad prima svaki kotar tačno svoj kontingent.

Megjutim ćemo kazati par riječi o načinu, kojim se šećer doprema u pokrajinu, jer se i u ovom pitanju čuje prigovora, kojima je očiti razlog nepoznavanje stvari.

Svako razdavaliste valja da preko nadležnoga kotarskoga poglavarstva pošalje četrnaest dana unaprijed dalmatinskoj opskrboj poslovnici u Beču nabavne listove za naredni mjesec; primivši ove nabavne listove, pomenuta ih dalmat. poslovnica šalje centrali za šećer, a ova ih prosljedi kartelu za šećer za jadranske zemlje s nalogom, da od-nosne količine šećera dade otpremiti odnosnim raz-davalistima u Dalmaciji. Naravno, kartel za šećer ne može da sav šećer za Dalmaciju naruči kod jedne tvornice, nego ga naruči kod raznih tvornica koje ga na vagune šalju otpremaču Schenkeru na Rijeci, da ga otpremi našim razdavalistima. Sad kako jedna tvornica ima gotovu zalihu šećera, dok je druga odmah nema, kako je jedna bliža, druga dalja i kako pošiljka jedne putje ravno, dok pošiljka druge ostane na putu zbog obustavljenja prometa s ratnijeg razloga, razumljivo je, što neka razdavalista prime čitavi mjesečni kon-tingent, dok drugima jedan dio zakasni po mjesec i više dana. Ove se dakle razlike dešavaju zbog prirodnih, tehničkih razloga, a ne — kao što se krivo misli — zbog toga, što bi Dalmat. opskrba poslovnica u Beču pogodovala jednome, a pravila neprilika drugome razdavalistu.

Netom opremi šećer za koje razdavaliste, tvornica obznani namjesništvo o danu opreme, a ujedno pošalje fakturu Dalm. opskrboj poslovnici u Beču, koja originalnu fakturu prosljedi razda-valistu, dok prijepis šalje namjesništvu, tako da namjesništvo zna i koliko je robe bilo naručeno i kako su naručbe bile izvršene. Razdavaliste, prema uputama kot. poglavarstva podijeli primljeni šećer među opskrbe odbore ili trgovce, a ovi ga raspa-čavaju među trošioce na temelju odrezaka od iskaznica za šećer (ili — po selima — na temelju t. zv. uputnica).

(Slijedi.)

† Biskup fr. Jordan Zaninović.

U subotu u večer, kad nam je list bio već gotov, stiže nam iz Hvara tužna vijest da je tamo, ono jutro u 7 sati, nakon duge teške nemoci preminuo ljubljani duhovni nadpastir, presvijetli i prepoštovani biskup hvarski, brački i viški fr. Jordan Zaninović, dika katoličke crkve u Dalmaciji i omilje svoje pastve.

Rodio se neprežaljeni pokojnik na 13. januara 1840 u Starom Gradu na otoku Hvaru. U Spljetu je izučio nižu gimnaziju, a god. 1856. u manastiru sv. Sabine u Rimu stupio je u dominikanski red; godinu kasnije položio je svečane zavjete kod sv. Marije della Quercia blizu Viterba; umaniističke, filozofske i teološke nauke izučio je isto u Rimu, gdje bi i pomaknut na čast lektora sv. bogoslovlja. Kad se povratio u Dalmaciju starješine mu povje-riše obučavanje klerika u spljetskom samostanu; on se s velikom revnošću sav predao nastavnič-kom poslu, te je svojim djacima za preko 25 go-dina predavao književnost, filozofiju i bogoslovlje. U isto je doba služio kao nadomjesni profesor na spljetskoj gimnaziji, gdje je više godina predavao latinski, hrvatski, talijanski, zemljopis, povijest i fi-lozofičnu propedeutiku. I u samostanu i u gimna-ziji njegovo držanje kao nastavnika bijaše svagda ugledno; nastava mu jasna, lekcija primjerena; a s njom njegova duha, krepost njegova uma, uz prir-o-gjenu ljubeznosti i prijeznost, privlačivahu k njemu sve učenike. Odbaren lijepim pjesničkim darom, spjevao je u to doba krasnih poetičnih pjesama, većinom pobožnog sadržaja, zgodnih prigodnica, u kojima se zrcalila ljepota i plemenitost nje-govih osjećaja, bistrina njegovog uma, tačina nje-govog ukusa. Govoreći neospornim besjedničkim darom, odlikovao se i kao propovjednik, te je i hr-vatski i talijanski mnogo puta propovijedao i držao duhovne vježbe, s najboljim uspjehom. Bio je dva puta pohoditelj dominikanske redodržave, dva puta starješina spljetskog dominikanskog manastira i tri puta izabran i potvrđen provincijalom dal-matinske države. Kao takav bio je na izbornom op-ćem zboru reda u Lionu god. 1891 a kao defnitor reda na zboru u Avili god. 1895. U biskupskom konsistoriju u Spljetu bijaše savjetnikom i prosi-nodalnim inspektorom; a slavni ga je Strossmayer imenovao počasnim prisjednikom duhovnog stola biskupije Djačkovačke.

Godine 1902 bi imenovan hvarskim biskupom. Na toj je stolici razvio mihi pokojnik svoje rijetke sposobnosti, svoje krasne vrline, sebi na diku, a pastvi svojoj na sreću. Za svoga biskupovanja sve je svoje snage posvetio samo dobroj svojoj pastvi. Ugledan i kao svećenik i kao čovjek, odbaren svi-jetlim evanđeoskim krepostima, pokojnik je vršio svoje sveto zvanje s gorljivom ljubavlju. Pastirske poslanice, koje bi skoro svake godine upravljao svome svećenstvu i puku svome, odavahu srce dobrog pastira i um dubokog teologa i filozofa, te sadržavahu zlatne nauke i naputke, udešene na savremene prilike vjerskoga, graqjanskoga i obiteljskoga života, i to u prostom, bistrom, ugodnom i svakome pristupačnom obliku a takove bijahu i njegove omilije i okružnice.

Kakav zborom takav bijaše i tvorom. Naredbe vrhovne crkvene glave o tumačenju božije riječi, o ozvljenju kršćanskoga života u mladeži, nastojao je najrevnije da provede. Njegovim zauzimanjem ustanovljene su u biskupiji hvarskoj svećeničke dekanalne konferencije i «Svećenička Zajednica». Glavna mu je briga bila, da mu se svećenstvo usavršuje u kršćanskom življenju, u čemu je svima prednjačio. Pod njim obogatila se Skakoveča zak-lada za odgoj svećeničkog podmlatka novim iz-vorima prihoda, ulaganjem neklih nadarbina, i svojim obilnim prinosom što bi otkidao od svojih malih prištenja. Njegovim nastojanjem i požrtvo-vnošću ostvarena je namisa o pokojnoga nad-biskupa biskupa Careva o proširenju i uređenju biskupske palače, i dosta je uradjeno na ukra-s one stolne crkve.

Ispunjavao je dužnost svoju uvijek iskreno i savjesno, a uz to pametno i oprezno. Bijaše preveć učen i uman da se dade sitnicama omesti, preveć razborit i trjezven da se dade bilo kojim strasti-ma zavesti. Pravedan u sudu, obziran u postu-povanju, pastirski mu rad bijaše uvijek nadahnut ljubavlju i dobrohotnošću, prožet smjernošću i sno-šljivdošću. Dobročinstva je svoja krio, uspjesima nije se hvalio, niti bi ih na glas iznosio, protivitiine bi mirne duše i strpljivo podnosio. Sve do nedavna kad su ga godine i nemoć teško obrvale, vršio je ovako pobožnom uzornom revnošću svoju uzvisitu misiju, na slavu božju, na spas njemu povjerenе pastve.

Zato danas za njim plače svećenstvo i narod hvarske biskupije, za to njegovu smrt žale svi oni koji ga poznavahu, svi kojima je dobra učinio, a tih je mnogo, svi oni koje zanosi izgled po-božnog življenja, posvećena uzvisitima idealima vjere i čovječnosti. Blagoslovljena uspomena njegova!

Njegova Preuzvišenost gosp. Namjesnik grof Attems, netom mu je stigao tužni glas o smrti biskupa Zaninovića, žicom je izrazio svoje žalovanje prepoštovanome kapitul u hvarskome, a ujed-no je javio gosp. kotarskom poglavaru u Hvaru da ga zastupa na sprovodu.

DALMATINSKE VIJESTI

Pokrajinsko školsko vijeće

imalo je dne 15 o. m. redovitu sjednicu, u kojoj izmjeu ostalog bi odobreno, da se u Dućama, op-ćine Poljičke, otvori javna pučka škola, bili su imenovani neki učitelji i učiteljice pučkih škola, bi obustavljen od službe jedan nastavnik, jer na početku školske godine nije nastupio svoju službu, odlučilo se o raznim molbama učenika za pripust na ispite za primanje u srednje nastavne zavode, te su bili udijeljeni dopusti raznim nastavnicima srednjih i pučkih škola.

Nadalje raspravljalo se o zaključku prihvaće-nom na sastanku saveza dalmatinskih učiteljskih društava u Spljetu dne 23 rujna, te se je dođuše sa

svih strana priznalo nastojanje učiteljstva oko po-boljšanja nevoljnog stanja učiteljstva, koje i školske vlasti simpatično prate, ali se je istodobno požalilo, što je učiteljstvo zbog oblika resolucije, koji se nikako ne može odobriti, samo otešćalo svoj po-ložaj.

Opazilo se je da se ova rezolucija osniva na netačnom poznavanju svih onih mjera, koje se je do sada Zemaljski Odbor poduzeo za poboljšanje eko-nomskih prilika učiteljstva, u koliko mu je dopu-stila financijalna snaga pokrajine.

U tom pogledu bi istaknuto, da je zemaljski odbor na dočini dopis pokrajinskog školskog vijeća već mjeseca studenoga 1915. pristao bio, da se za godinu 1915-16 svim nastavnicima u aktivnoj službi udijeli 10% skuparinskog doplatka na njihova ak-tivna beriva, a kandidatima i kandidaticama u iz-nosu od 15% na njihovu nagradu, a mjeseca listo-pada 1916 Zemaljski je Odbor pristao bio, da se isti doplatak udijeli pučkim nastavnicima i za go-dinu 1916-17.

Suviše je mjeseca prosinca 1916 pristao bio da uz skuparinski doplatak svi aktivni pučki nastav-nici budu za godinu 1917. oprošteni od doprinosa mirovinskoj učiteljskoj zakladi, a to iznosi 3% be-riva.

Usljed zaključka pokrajinskog školskog vije-ća u svojoj sjednici 14. travnja 1917, u kojoj je jednođušno bilo priznato teško materijalno stanje pučkih nastavnika, bi predloženo Zemaljskom O-dboru, da bi se dosadašnji ratni doplatak pučkim nastavnicima primjereno povisio.

Zemaljski je Odbor nato stvorio nov zaključ-e, kojim je žalovanjem morao otkloniti opće po-više ratnog doplatka, ali je ustanovio s jedni, strane minimum ratnog doplatka sa 200 K. goda-šnje, a s druge je strane odlučio, da učiteljima koji imaju porodicu, dozvoli razmjerno povišenje na način, da im se za svako neopskrbijeno djet-udijeli po 2% doplatka.

Ovim novim doplatkom, pa dosadašnjom 10% povišicom i oprostom 3% doprinosa u mirovinsku zakladu, koji u pojedinim slučajevim predstavljaju ukupni povišak i preko 27% plaće, cijeno je Zema-ljski Odbor da bi se financijama pokrajine namet-nuli tereti, koje ona ne bi mogla snositi. S ovoga razloga, pa on da po svoj prilici i s obzirom na to da skuparinski doplatci nijesu nagrada ni plaća za trud, nego materijalna pomoć, da se proturi sadaš-nja gospodarska kriza, i da tu pomoć ne trebaju svi jednako, nego u većoj mjeri oni, koji su u sla-bijim ekonomskim prilikama, odlučio je Zemaljski Odbor, da ukline ratni doplatak učiteljima uoatim za učitelje, budući da njihove obitelji taj doplatak već uživaju i po muževima učiteljima i po djeci.

Tim je pokrajina za svoje pučke učitelje u sa-dajšnjim prilikama učinila više nego pretežna većina ostalih austrijskih zemalja.

Kako se doznaje, Zemaljski Odbor je pripra-van i na dalje financijske žrtve, ako bi država iz svojih sredstava namirila 50% troška za novi dalji doplatak. U to su ime upućeni veći koraci u su-glasju s drugim austr. zemljama, koje su u kudi-kamo povoljnijim financ. prilikama, a ipak se imaju boriti s istim poteškoćama.

Na temelju toga zaključilo je pokrajinsko škol-sko vijeće:

1. da i sa svoje strane najkrepčije podupre namjeru zem. odbora, da još povisi ratni doplatak pučkom učiteljstvu uz uvjet, da će država preuzeti na se 50% dočine povišice;

2. da se zamoli zemaljski odbor, da pristane na primjereno povišenje dotacije za udjeljenje in-dividualnih novčanih pripomoći nastavnicim pučkih škola;

3. da se obrati nadležnom mjestu, da se i pučko učiteljstvo proviđi jeftinom obućom, uz iste uvjete, uz koje je to bilo dozvoljeno za jedan dio državnih namještenika.

Imenovanja.

Ministarstvo za bogoštovlje i nastavu imeno-valo je suplente Dr. Grga Novaka kod državne realke u Splitu i Ivana Batistića kod državne realke u Zadru, privremenim učiteljima kod državnih sred-njih škola.

Pokrajinsko školsko vijeće imenovalo je Joa-kina Schiattino učiteljem pučke škole u Poselju a Jakicu Marinković-Roki učiteljicom ženske pučke škole u Visu.

Savezu srpskih privrednih zadruga na pri-morju u Dubrovniku.

Ministarstvo poljodjelstva udijelilo je savezu srpskih privrednih zadruga na primorju u Dubrovniku za upravnu godinu 1916-1917 pripomoć od 3600 kr. za upravne troškove i državni doprinos od 3000 kr. k berivima svojih činovnika.

Stalni Odbor Zemaljskog Gospodarskog Vijeća

imao je dne 17. i 18. o. m. sastanak u Splitu. Pri-stupovali su: predsjednik Hubert knez Borelli, potpredsjednik Dr. M. Medini i članovi gg. Dubo-ković i Illich, a sa strane namjesništva savjetnik Szilvas; od stručnjaka tajnik Darrer, učitelj poljo-djelstva Marčić i vinogr. nadzornik Novak.

Odbor primio je na znanje i odobrio izvještaje o radu Vijeća, poimence o uzrocima, koji su Vijeće potakli da se odreče sudjelovanja u akciji za opskrbu pučanstva sa hranom, te o stanju Poslovnice.

Zaključio je: da s obzirom na najavlvenu pro-mjenu ustava nema temelja da se može izjaviti o uvedjenju takozvanih poljodjeljskih komora t. j. pri-silnog udruženja poljodjelaca; budući da se u interesu ratarstva, potreba rješavanja kmetskog pitanja nameće sve više, da se imadu u tu svrhu sakupljati podaci, te da preuzme Vijeće samo to sakupljanje u ruke; da se ima prigovoriti direktivnim cijenama za vino i kvasinu proglašanim od ureda za ispitivanje cijena u Zadru za kotar zadarski i benkovački, te tražiti da te cijene budu ustanovljene po sadržini alkohola i ekstrakta, a ne paušalno za sva vina jednako; da se pozove Vlada da uradi sve što je potrebno da se akcija za obnovu vinograda, nadasve u srednjoj Dalmaciji, uzmogne prihvatiti netom to prilike budu dopustile i da se odmah izradi osnova za to; da se urede osobiti nasadi za plemke; da se zatraži da se u svrhu podizanja maslinarstva ustanovi mjesto nadzornika za maslinarstvo, koji se ima baviti i uređenjem rasaonika maslina odgojenih iz sjemenja; da se već sada urede čete klaštrilaca maslina, budući

da masline nijesu već od dosta vremena bile okla-štene, te p. ematomu i produkcija ulja mora da pada; da se potakne ustanovljenje na poljodjeljskoj školi u Splitu mjesta fitopatologa i to osobito s obzirom na bolesti, koje haraju po maslinama i vinogradima.

Osim toga bavio se sastanak i raznim drugim poljodjeljskim pitanjima te unutrašnjim pitanjima Vijeća.

Umirovljenje vrlog crkvnog dostojan-sivenika.

Presvijetli prag. mitronosni Opat i Nadpob. Dr. Božo vit. Trojanis, bisk. Pro-vikar, Dekan i Župnik u gradu Korčuli, nakon 62 godine revna, uzorna i neumorna službovanja, — od kojih pune 52 god. u gornjem svojstvu, — stupio je na vlastitu želju u zasluženo sianje mira.

Biskupskim Pro-vikarom «pro tempore» i upra-viteljem župe i dekanata korčulanskoga imenovan je prep. Dn. Domo Guozdenović, kanonik onđeš-njeg zborno-opatskog kapitola.

Novo direktivne cijene za drveni ugljen i koks.

Direktivne cijene za drveni ugljen i za koks, što su bile odregjene i obnaregijene zaključkom ureda za ispitivanje cijena u Zadru od 31 jula 1917, stavljaju se uslijed zaključka istoga ureda od 17 ok-tobra 1917 van snage, a na mjesto njihovo stupaju ove direktivne cijene, što imaju da vrijede za cijelo područje ovoga ureda (sudske kotari: Zadar, Biograd, Benkovac, Kistanje, Obrovac, Rab i Pag).

1. Cijena za drveni ugljen u velikoj i maloj trgovini za 100 kg. K. 76. — Za 1 kg. K. 0-76.

2. Cijena za ugljen koks u velikoj i maloj tr-govini za 100 kg. K. 60. — Za 1 kg. K. 0-60.

Pretvorenje dubrovačkih parobrodskih dru-štava slobodne plovidbe u akciona društva.

«Hrvatski Ekonomista» saznaje, da se ozbiljno radi i da se već vode konkretni pregovori o pre-tvorenju nekih parobrodskih društava slobodne plo-vidbe u Dubrovniku u društva na akcije. Dubrova-čki parobrodski osnovani su na «karate» te se svaki pojedini parobrod dijeli na 24 karata, a karati opeta u manje slomke: polovine, četvrtine, osmine, šes-naestine karata itd. Po nekoliko tih parobroda uje-dinjeno je u društva, koja imadu zajedničku upravu. Karati i dijelovi karata uknjiženi su u pomorskim registrima na ime pojedinih vlasnika, te se mogu prenositi prodajom kao što i dijelovi nepokretnina. Upravu vode t. zv. menageri, upravitelji, koji vode račune i bilance pojedinih parobroda posebice. Sada se radi o pretvorenju tih parobroda u dionice na način, da se više parobroda ujedini u jedno društvo i da se izdađe stanoviti broj akcija na ukupni broj parobroda, a to na osnovi procjene parobroda prema tonazi, vrsti i dobroći parobroda i njihovoj dobi. Tim će se uslijed umanjenja rizika, koji je skoptan sa vlasnosti samoga jednog parobroda, povisiti vrijednost dionica. To povišenje vrijednosti imalo bi biti i u većoj komercijalnosti dionica.

Kako saznajemo radi se o pretvorenju u dio-ničarska društva parobrodarskih društava «Naprijed» i «Unione».

«Naprijed» ima parobrode «Bosanku» od 6000 tona; «Predsjednik Becher» od 3450 tona; «Dubac» od 4850 tona; «Naprijed» od 2450 tona; «Zapad» od 4350 tona.

Ukupna tonaza ovoga društva iznosi preko 21.000 tona težine. Društvo «Unione» kani se pre-tvoriti u dioničarsko društvo sa parobrodima «Leo-poldina» od preko 5500 tona; «Srgi» od preko 6000 tona i «Maria Immaculata» od preko 6390 tona.

Vlasnici parobroda ne misle akcije baciti na tržište, nego ih držati u domaćim rukama, jer im nije do trgovanja sa akcijama, nego do parobroda samih, koji predstavljaju jedan domaći kapital.

Privatna ženska niža realna gimnazija u Zadru.

Dobrotvorno društvo hrvatskih škola namje-rava početkom novembra otvoriti privatnu žensku nižu realnu gimnaziju u Zadru. Preduzelo je dru-štvo svoje korake kod Ministarstva za bogoštovlje i nastavu i pokrajinskog školskog vijeća. Nastavna osnova je ista, koja i za državne zavode istog tipa. Uopće ova privatna ženska realna gimnazija bit će organizovana potpuno prema opstojecim školskim zakonima i ministarskim naredbama, uputama i propisima. Organizacija su i uprava bile povjerenje prof. Silvijiu Alfireviću. Na ovoj ženskoj realnoj gimnaziji predavao će samo kvalificirane nastavnice sile s državnih zavoda u Zadru. Kuratorji će se sa-stojati od predsjednika dobrotvornog društva, za sada a. prof. Ivana Babića, gimn. upravitelja Vilima Grossa i prof. Silvijia Alfirevića. Pozdravljamo ovu kulturnu ustanovu kao potrebitu za ženski pod-mladak.

Ciklus jugoslavenskih narodnih nošnja i no-viji radovi V. Meneghella-Dinčića.

Umjetničko preduzeće Merkur u Zagrebu izdat će u obliku umjetničkih dopisnica ciklus od 106 karata jugoslavenskih narodnih nošnja, a izradbu su povjereni za tu struku najvršnjim umjetnicima: za Bosnu i Hercegovinu Gabrijele Jurkicu, za Banovinu Josu Bužanu, za Istru i slovenske krajeve Šaši Santelu, a V. Meneghellu-Dinčiću za našu pokrajinu.

Pregledali smo za taj ciklus neke već gotove (Meneghellove radove: nošnje kninske, vrličke, kotarske, sinjske i t. d. i zadržali se umjetničkoj vještini i ukusu, te smo uvjereni, da će oni radovi spadati među bolje u ciklusu i da će biti na diku našoj Dalmaciji.

Još za preduzeće Cvitanica u Splitu umjetnik izragjiva 34 motiva iz Splita u akvarelu, radirungu i raznim tehnikama. Sve te originalne radnje odlikuju se vanrednom preciznošću i ljepotom, baš kao i ne-koliko karakterističnih pučkih tipova Splita i Brača.

Sve prijatelje umjetnosti i naročne osobitosti upozorujemo već unaprijed na one krasne i korisne cikluse. — B.

Zlatna knjiga naroda hrvatskoga

okružnicom od 20. lipnja ov. g. br. 2324 po-krajinskog školskog vijeća bila je preporučena za nabavu svim pučkim, srednjim i njima sličnim školama u Dalmaciji.

Uvažujući zamašitu korist, koju će učiteljstvo crpiti u svom poučnom radu iz ove zaisa zlatne knjige, uvjereni smo, da će se sve škole u Dalma-ciji predbrojiti, tim više što se djelo može i na obroke isplaćivati.

emena bile okla-
mora da pada;
školi
obito s obzirom
na i vinogradima,
i raznim drugim
šnjim pitanjima

g dostojan-

Dpat i Nadpop,
vikar, Dekan i
godine revna,
od kojih pune
io je na vlastitu

tempore i upra-
koga imenovan
kanonik ondješ-

veni ugljen i

ijen i za koks,
ene zaključkom
od 31 jula 1917,
uređo od 17 ok-
njihovo stupaju
vrijede za cijelo
Zadar, Biograd,
Pag.)
velikoj i maloj
g. K. 0-76.
likoj i maloj tr-
g. K. 0.60.

rodskih dru- stona društva.

da se ozbiljno
egovori o pre-
slobodne plo-
kacije. Dubrova-
te se svaki
a, a karati opeta
e, osmine, šes-
parobrođa uje-
družitičku upravu.
u pomorskim
te se mogu
i nepokretnina,
telji, koji vode
posebice. Sađa
u dionice. Sađa
u jedno društvo
na ukupni broj
brobrođa prama
njihovoj dobi-
koji je skopčan
brođa, povisiti
jednostoi imalo
onica.
vorenju u dio-
stva «Naprijed»

anku» od 6000
tona; «Dubac»
tona; «Zapa»

iznosi preko
kani se pre-
brođima «Leo-
od preko 6000
6390 tona.
cije baciti na
nkama, jer im
do parobrođa
kapital.

gimnazija

škola namje-
vatnu žensku
uzelo je dru-
bogoštolje
eća. Nastavna
ođe istog tipa.
mnazija bit će
ćim školskim
uputama i pro-
povjerene
nskoj realnoj
ne nastavnice
torji će se sa-
društva, za
avitelja Vilima
ravljamo ovu
ženski pod-

mošnja i no- vinčica.

Zagreb u izdat
klus od 106
a, iz radbu su
feticnima: za
za Banovinu
krajeve Šasi
ašu pokrajinu.
već gotove
vričke, ko-
ničkoj vještini
dovoi spadati
diku našoj

plitu umjetnik
lu, radirungu
adnje odlikuju
paš kao i ne-
plita i Braća.
ne osobitosti
isne i korisne

skoga

r. 2324 po-
poručena za
sličnim ško-

učiteljstvo
zaista zlatne
le u Dalma-
može i na

«Jedro»

list za pomorstvo. Izašao je broj 8. za mjesec au-
gust s ovim sadržajem: Car i kralj Karlo i ratna
mornarica. — Primanje u c. i kr. ratnu mornaricu.
— Povijest gragljenja brodova. — U Dražici, pripo-
vjest iz ribarskog života, piše don Marko Vežić,
Jačrtovac-Sibenik. — Listak: Veličina i razvitak
britske svjetske vlasti. — «Jedro» izlazi jedanput
mjesечно. — Cijena mu je na godinu K. 3. —; za
inozemstvo K. 3.50, za Ameriku K. 4. — Članovi
austrijskog pomorskog društva dobivaju list bes-
platno. — Pojedini broj 30 helera.

Naš revni suradnik Don Marko Vežić iz Jačrtovca
kraj Sibenika počeo je u ovom broju svoju pripovijest
«U Dražici», u kojoj, kao i u svim svojim ostalim
radnjama s mnogo poznavanja iznosi život i obi-
čaje onog kraja Dalmacije, a «jezikom narodnijem».
Ne zažuduje nas samo upoznavanjem s onim dije-
lom domovine već nam tako sabire i narodne iz-
reze i govor narodni. On bi najbolje mogao pora-
diti oko sabiranja gragje za djelo «Hrvatske tradi-
cije o našem moru i primorju».

Od Zadržnog Saveza

u Spljetu primamo: «U splitskom «Našem Jedinstvu»
pita netko, navodno iz Vrljke, Zadržni Savez, što
je sa konsumnim slađorom za Vrljku. Evo odgo-
vora: Zadržni Savez razaslije konsumni slađor
prama odredbama nadležnih c. k. kotarskih pogla-
varstva, biva na temelju nabavnih listova, što ih
izdavaju spomenuta c. k. kotarska poglavarstva. Za
Vrljku je c. k. kotarsko poglavarstvo u Sinju, koje
je nađežno, izdalo nabavni list nađevkom 1. ožujka
1917 br. 12 za 100 kvintala slađora, koji je slađor
4 travnja pređan opskrbnom ođboru u Vrljci. Dru-
gih nabavnih listova za Vrljku Zadržni Savez nije
primio. Uostalom čitav kontingenat konsumnog sla-
đora za politički kotar sinjski šalje se redovito u
Sinj prama propisanim nabavnim listovima, što ih
izdava c. k. kotarsko poglavarstvo u Sinju.

Vukovi.

Jauljaju nam iz Janjine 19. o. m. Sinoć je op-
ćinski lugar Vukotić ubio velikoga vuka, koji teži
40 kilograma. Narod se amo veseli, što je ubijena
zvjerk, koja mu je utamanila sve pse i preko sto-
tinu koza.

II. iskaz prinosa za opskrbu najmanje imuć-
nih slojeva pućanstva jeftinijim životnim na-
mirnicam.

Seoska blagajna — Sutivan 200 kr. Općinski
opskrbni ođbor — Vrljka 1000 kr. Općinsko upra-
viteljstvo — Građac 500 kr. Hrvatska pućka štedio-
nica — Omiš 500 kr. Hrvatska seoska blagajna —
Hrvatce — 200 kr. Svega kr. 2400. Prijašnji popis
kr. 40910. Skupa kr. 43310.

Oblaziione.

Sua Eccellenza il Luogotenente ha elargito a
favore del «Circolo giovanile di coltura Pio X.» in
Zara l'importo di cor. 50.
La direzione, profondamente riconoscente, rin-
grazia anche con questo mezzo l'insigne e gene-
roso oblatore.

Crveni križ.

Obitelj M. Zglav na počast uspomene pok.
gosp. Aurelije Rolli kr. 2.

RAZLIČITE VIJESTI

Imenovanje Namjesnika.

BEČ, 22. Ministar izvan službe barun Handel
imenovan je za namjesnika u Gornjoj Austriji, a
namjesnik u gornjoj Austriji grof Meran za na-
mjesnika u Tiroli u Vorarlbergu.

Uzapćenje austro-ugarskih lagja u Kini.

Od početka svjetskog rata ležale su austro-
ugarske lagje «China», «Bohemia» i «Silesia» usi-
đrene u luci Shanghai i nitko nije u njih dirao, dok
nije su prekinuti diplomatski oñošaji između Kine i
središnjih vlasti. Kad je Kina navijestila rat Nje-
mačkoj i Austro-Ugarskoj, oñda su zaplijenjene naj-
prije njemačke lagje, a za ovim austro-ugarske. —
Uzapćenje je proveo kineski križar «Haishi» i nije
bilo nikakve upadiće. Uzapćene lagje imadu ovu
sadržinu tona: «Bohemia» 2805, «Silesia» 3318 i
«China» 3868. Na lagjama je bilo 80 osoba. U šan-
gajskoj luci uzapćeno je svega pet njemačkih i tri
austro-ugarske lagje.

Ugljen iz Njemačke.

Mjesečna doba kontingenta ugljena Gornje
Šleske i onih kolićka goriva (ugljen, koks Briket),
koje dolaze u Austriju iz Donje Šleske, te iz sred-
njeg i južnog njemačkog rudokopskog područja i iz
Westfalske, pripada Ministarstvu za javne rañije.

Molbenice potrošaća za doznaku goriva — pred-
postaviv da su do sada primali ugljena u cijelim
vaginima — imaju se prikazati neposredno c. k.
ministarstvu za javne rañije (Beč IX, Porzellangasse
33.) ili putem trgovaca koji su preuzeli narudžbu.
Za molbenice imaju se upotrebiti isključivo propi-
sani formulari, koji se mogu primiti kod političkih
vlasti prve molbe ili kod tiskare «Rudolf Dwor-
schak's Nachfolger» u Beču, IX, Elisabethpromenade
33. Molbenice imaju se prikazati najdalje do dana
6 mjeseca prije onoga za koji se traži ugljen.

Prišteđni ulošci kod bećkih kreditnih zavoda.

BEČ, 21. Prišteđni ulošci kod ovećih bećkih
kreditnih zavoda porasli su, prema septembru prošle
godine, kad je porast bio od 52 milijuna, za daljih
17 milijuna. Od početka ove godine ulošci su po-
rasli od 2.530 milijuna na 3.221 milijun kruna.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

N. V. Cesar Karlo u Južnom Tiroliu.

TRENTO, 22. Dana 19 oktobra Cesar se odveze
u Judikarije. Ima da je kiša lijevala kod iz kabla,
narod je izdržao na cesti i priredio Cesaru odu-
ševljenih ovacija. Ovaj put obašla se okolica Ronda.
U samom Rondu čekalo je više odjeljaka i mnogo
četnih deputacija. Kako bi koji odjeljak ili depu-

taciju oslovio, dao bi vladar da se zakloni, dok je
sam izdržao pod nemilim vremenom do kraja.
Sutra dan Cesar se odveze u Grödnertal; ali vi-
javica na uzvišenijim mjestima nije dala da se
put nastavi. Toga dana Cesar je pregledao i jedan
tečaj planinskih vogja, u kojemu su okupljeni ne
samo naši vojnici iz alpskih zemalja vješti planini,
nego i pješaci iz sjevernih krunovina, paće i iz
ugarskih ravnica.

Osobito je priznaje izrekao vladar baš sjaj-
nom odjeljku turskih oficira i momćadi, koji uče-
stvuju u tom tečaju. Izrazio je, nanovo, svoju
zahvalnost i priznanje i borcima u ledenicima.
Dugo je Cesar boravio u raznim mjestima u Grö-
dnertalu, kao u St. Christianu i Sankt Ulrichu,
gdje je ušao u više kuća u kojima se djela drvo
te nabavio mnogo skulptura. Iz Grödnertala vladar
se odvezeo u Brixen, koji je sjajno mo iskićen.

Putevi kojima je Cesar morao proći, bili su
prostrti sagovima od cvijeća. Službeni doček bio
je u dvorištu biskupske palače, koje je opervažno
zgradama sa otvorenim hodnicima poput galerija.
U dvorištu bijahu se porazmjestili: kaplot stolne
crkve, redovno svećenstvo, oficiri, poglavice civilnih
vlasti, gragjani i društva, dok je u hodnicima stala
ćeta djece. Kad je Cesar stupio u dvorište, doćeka
ga urnebesno klicanje i kad se načelnik poklonio
Vladaru, zaori narodna himna te na Cesara osu
se kiša cvijeća. Poslije toga Cesar se odveze,
praćen od oduševljenog pućanstva, na stanicu i
krene dalje. Nedjelju je Cesar posvetio djelima
pijetela. Tog dana, pred šest godina, bi blago-
slovljen vez, koji nam je dao Caricu. U jutro slušao
je Vladar misu, za koje se pričestio. Popodne
odvezeo se u Passaiertal, gdje je obašao Sandhof,
rodno mjesto i boravište Andrije Hofera, i gdje su
ga pozdravili dva Hoferova praunuka.

U Zastupničkoj Kući.

Glasovanje privremenog predračuna.

BEČ, 24. Kuća je primila u drugom i trećem
ćitanju privremeni predračun i to mjesto šest-
mjesечноg, kako ga je tražila vlada, četveromje-
sećni, kako su predlagali Poljaci, a koji će vrije-
điti do 28 februara 1918. Za privremeni predračun
glasovali su Nijemci, Kršćano-socijalci, Poljaci i
poljski socijalni demokrati, primorski Talijanci,
Rumunji, i Ukrajinci iz Bukovine; Ukrajinci iz
Galicije su izašli iz sabornice. Ovlaštenje da
se uzme kredit od devet milijarda, primljeno
je na poimenićnom glasovanju sa 227 protiv 170
glasova. Primljeno je i drugo odreenje, kojim se
vlada ovlašćuje da izda 100 milijuna radi pobolj-
šavanja prilika namještenika na državnim želje-
znicama. Svi ostali prijedlozi u korist državnih
namještenika, nastavnika i obrtničkog staleža do-
znaćeni su odborima, sa rokom od 14 dana da
izvijeste.

Za rasprave ministar finan. bar. Wimmer je iz-
javio, da je najzgodnije sredstvo, da se predusrete
to veće kolanje banknota, štednja, povišenje dr-
žavnih prihoda otrsanjem novih poreza i ratni
zajam. Ministar pozivlje zastupnike neka učestvuju
u propagandi za sedmi ratni zajam. (Zivahno odob-
ravanje). Velikim uspjehom ratnog zajma svako
će pojedino gazdinstvo neposredno imati koristi.

Za državne namještenike vlada namjerava
već u novembru ove godine izdati pripomoć za
jedan put. Ministar reagije protiv govora držanih
za rasprave, te duboko žali neke izreze što su se
ćuli, a koji potjeću iz nama tugjih, ćisto neprija-
teljskih nazora. Te izreze vlada mora najodlućnije
odbijati. (Zivahno odobranje i pljeskanje). Mi
se držimo nepokolebljivo vjernosti našim savezni-
cima, (Zivahno odobranje i pljeskanje) osobito
pak njemaćkome Carstvu. (Burno odobranje na
ljevicu). Ako svi mi tako teško trpimo od ratnih
tegota, to smo ipak prožeti svijeću, da ćemo obez-
brižiti budućnost našu i djece naše, ako budemo
hrabro izdržali do željenog ćasnog mira. (Zivahno
odobranje).

Njemaćki zast. Erb raduje se rijećima mini-
stra financija o savezu sa njemaćkom Carstvom i
kaže da i Austrija daje njemaćkom Carstvu vjeru
za vjeru.

Naredna sjednica u petak.

RAT.

izvještaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 23. Službeno se javlja:

Talijansko bojište:

Na padinama brda S. Gabrijela propadoše
dva oslabija neprijateljska napada u boju rućnim
granatama. Sa ostalih bojišta nema ovećih bojeva
da se javi.

Doglavica generalnog štaba,

Izvještaji njemaćkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 23. Wolff-Bureau javlja:

Zapadno bojište:

U bojovima koji su jućer u Flandriji potrajali
do večera između Draaibanka i Doelkapelle, bjehu
protunapadom uzbijeni Francuzi i Englezi, koji su
spoćetka samo na južnom rubu Houthoulske šu-
me dublje prođli u njemaćku obrambenu zonu.
Neprijateljstva pojaćanja ne moguće proširiti nezna-
tno zemljište stećeno od najviše 300 metara dubine i
1200 metara širine. Kod Doelkapelle njemaćke su
se prednje linije zadržale unatoć jakom engleskom
napadu ili pretele. U ostalom neprijateljska navala
propade sasvim. S obe strane Gheluelva moć
njemaćke odbrane skršila je snagu engleskog u-
dara. Francuzi i Englezi pretrpeše jućer u Flan-
driji teških krvavih gubitaka, i ostaviše zarobljenika
u njemaćkim rukama. Na sjevero istoku od Sois-
sonsa, pošto je neprijateljska vatra između nizine
Ailette i Brage, počevši od ponoć, porasla do
trajuće ubrzane vatre, započese danas, kad se
stalo svitati, jaki francuski napadi. Na obali Meuse
Nijemci uzeše na juris vis 325 na jugo zapadu od
Beaumonta, te iznižeše preko 100 zarobljenika.

Istoćno bojište:

Ukupni plijen operacija protiv otoka u Riškom
zalivu sastoji se od 20.130 zarobljenika, preko 100
topova, između kojih 47 teških brodskih topova,

nekoliko revolverskih topova, 150 mitraljeza i mi-
nometala, preko 1200 kola, okolo 2000 konja, 30
motornih kola, 10 letjelica, 3 državne blagaine sa
365.000 rubalja, velikih zalih opskrbnih sredstava
i ratnog alata.

Između Baltićkog Mora i Crnog Mora nije
nijdje došlo do ovećih bojeva.

Maćedonska fronta:

Na večer kod Bitolja, u obluku Cerne, od za-
padne obale Vardara do Doiranskog jezera živah-
nija djelatnost vatrom.

Drvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Sinoćnji izvještaj njemaćkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 23. na večer. Kod Houthoulske šume
neprijatelj bi skoro sasvim uzbijen iz zemljišta
što ga je jućer stekao. Na sjevero istoku od Sois-
sonsa još se ljuto bori, tako i na sjevernim pad-
inama Chemin-des-dames, s obe strane ceste koja
vodi u Laon. Francuzi su tamo prođli do Chevi-
gnona. Na jugu od Falaina jaki napadi propadoše.
Na istoku ništa valno.

Njemaćki će Car slušati parlamentarne stranke
prije imenovanja novog državnog kancelara.

BERLIN, 24. U berlinskim parlamentarnim
krugovima pogovara se, da će Car doskora primiti
vogje parlamentarnih stranaka, koji će vladaru
iznijeti svoje nazore o lićnosti novog državnog
kancelara i o politićkom pravcu koji će ovaj mo-
rati da udari. Iznose se razni kandidati na mjesto
državnog kancelara, među tima državni tajnik
Kühlmann, Wolf, Röderm, nekadašnji kancelar
Bülow. Vrijedan spomena je i dolazak poslanika
u Norveškoj Hintze, koji se spominjao kao kan-
didat za posljednje kancelarske krize.

Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 23. Vojni izvještaj, 22. oktobra.

Sa fronta nijesu javljeni nikakvi osobiti do-
gagjaji.

Izvještaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 23. Generalni štab, 22. oktobra.

Maćedonska fronta:

Na gornjem toku Skumbija neprijatelj bje
protjeran sa jedne taćke, na kojoj se dan prije
učvrstio, i dva neprijateljska protunapada bjehu
krvavo odbijena. Na zapadnoj obali Ohridskog
jezera artiljerijska je djelatnost iznova počela. Kod
Bratindole i Tarnova odbili smo vatrom napad ne-
prijateljskog bataljona. Napad popodne ponovljen,
svršio je s jednakiim neuspjehom. Na sjeveru od
Bitolja i u okolici Moglene bjehu protjerani vatrom
jaki neprijateljski izvidnićki odjeljci, koji su na-
stojali da se primaknu našim pozicijama. Između
Vardara i Doirana neprijatelj je uperivao vatra
protiv naših pozicija, koja je po više puta porasla
do ubrzane vatre; ali do pješadijskih napada nije
došlo.

U odsjećku Dobrudže slaba djelatnost vatrom.

Ruski će Car biti poslan u udaljenije mjesto.

KOPENHAGEN, 24. Do jednom telegramu
iz Petrograda, vladin komesar odaslan u Toboslk
predlaže, da se glavni stan careve obitelji prenese
u novo, udaljenije mjesto, jer da u manastiru, u
koji je obitelj prešla, ne može da mirno žive. Uo-
stalom i vojnici, koji ćuvaju Cara, nijesu pouzdani
ljudi.

Metež u Rusiji. Konstituanta u Moskvi.

STOCKHOLM, 24. Do petrogradskoj »Birševja
Vjedmostii ruska je vlada odlučila da sazove
konstituanta u Moskvu. Vlada će tek u novembru
seliti u Moskvu. Kronstadsko radnićko vijeće od-
lućilo je tužiti Kerenskoga, jer da je u dnevnoj
zapovijesti sjevernoj vojsci prigovorio kronstadskoj
posadi, da ona ne vrši svoju svijećtu. Radnićko
i vojnićko vijeće u Petrogradu odlučilo je obra-
zovati naroćiti revolucionarni generalni štab radi
obrane glavnoga grada.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Bolettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 23. Si comunica ufficialmente:

23. ottobre 1917.

Teatro della guerra italiano:

Sulle pendici del monte San Gabriele, in
combattimenti con granate a mano, fallirono due
deboli attacchi nemici.

Dagli altri teatri della guerra non c'è da se-
gnalare alcuna operazione combattiva di maggiore
entità.

Il capo dello stato maggiore generale.

Bolettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 23. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 23 ottobre 1917.

Teatro della guerra occidentale:

Nelle Fiandre, nei combattimenti durati ieri
fino alla sera, fra Draaibank e Doelkapelle, i Fran-
cesi e gli Inglesi, penetrati da principio più pro-
fondamente soltanto al margine meridionale del
bosco di Houthoult nella zona germanica di dife-
sa, ne furono con un contrattacco ributtati. I rin-
forzi del nemico non poterono ampliare il me-
schino guadagno di terreno, che misura al massimo
300 metri di profondità sopra 1200 metri di lar-
ghezza. Presso Doelkapelle le linee germaniche
di crateri più avanzate furono mantenute di contro
a forti attacchi inglesi e riguadagnate. Nel resto
l'assalto nemico falli completamente. Da ambo i
lati di Gheluelvelt l'efficienza difensiva germanica
spezò la forza della spinta inglese. Francesi ed
Inglesi subirono ieri nelle Fiandre gravi perdite
sanguinose e lasciarono prigionieri in mano dei
Germanici. A nord-est di Soissons, dopo che il fuoco
nemico fra la batura di Ailette e Brage, da mez-
zanotte in poi, si intensificò fino ad un persistente
fuoco a stamburate, si impegnarono all'abbiegiare
forti attacchi francesi. Sulla riva della Mosa i Ger-

manici presero d'assalto l'altura 325 a sud-ovest
di Beaumont; ne riportarono oltre 100 prigionieri.

Teatro della guerra orientale.

Il bottino complessivo fatto durante le ope-
razioni contro le isole del golfo di Riga ascende
a 20.130 prigionieri, oltre 100 cannoni, fra i quali
47 cannoni pesanti della marina, alcuni cannoni
revolver, 150 mitragliatrici e lanciamine, oltre 1200
veicoli, circa 2000 cavalli, 30 autocarri, 10 velivoli,
3 casse dello stato con 365.000 rubli, grandi prov-
viste di viveri ed attrezzi di guerra.

Fra il Mare Baltico ed il Mar Nero non si
venne in alcun punto a maggiori operazioni comba-
titive.

Fronte macedone:

Alla sera presso Monastir, nell'arco della
Cerna, dalla riva occidentale del Vardar fino al
lago di Doiran attività di fuoco intensificata.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik.

Tiskarnica ć. k. dalmatinskog namjesništva.

Molimo naše pretplatnike u Zadru, da
izvole otpremiti ili na brzu ruku ili poštom
Uredu «Objavitelja dalmatinskoga» - Zadar,
pretplatu za tećeku godinu 1917.

Uprava lista.

S'invitano i nostri abbonati in Zara a
voler rimettere a mezzo vaglia postale o in
via breve, all'ufficio dell'Avvisatore dalmato
Zara, l'abbonamento pro anno corrente 1917.

L'Amministrazione.

JAVNA ZAHVALA

Svima onima, koji su bilo na koji način na-
stojali da nam ublaže tešku tugu prigodom smrti
naše neprežaljene

Marije

budi ovime izrećena hvala!

Napose najsrdaćnija hvala: d.r. Kalò koji je
sve moguće upotrebio da nam milu pokojnicu iz-
bavi iz ćeljusti nemile smrti; župniku don lvi d.r.
Eškinji koji ju je kriepio sa molitvom do zadnje
njuzina izdaha; veleć. don Frani Belenghi i don
Jurij Dešpalju koji su skupa sa župnikom sprovo-
dili mrtve ostanke nezaboravne pokojnice; ugl. obi-
teljima Zarić i Perić iz Zadra koje su nam u sve-
mu što nam je trebalo bili pri ruci; mjestnoj c. k.
Oružnićkoj Postaji, Odjelu financijske straže, Op-
ćinskom Upraviteljstvu i pućanstvu Novigrada koji
su prisustvovali tužnoj povorci i dopratili do vijećnog
poćivališta ostanke neoplakeane nam pokojnice.

Iznova svima vjećna naša hvala i harnost, a
od Svemogućega nagrada.

U Novigradu, 15. listopada 1917.

Mate Baraka c. k. financ. nadstražar, suprug.
Petar Ćiklič otac — Justina Ćiklič rodj. Ćosić majka.

Sime } braća
Luka } Vjekoslava } kćeri
Anica } Rina }
Krstina } sestre } Marija }
Slavko sin }

JAVNE ZAHVALE.

Dužnost mi je, da javno zahvalim c. k. Au-
strijskoj Vojnićkoj Zakladi za udovice i siročad
(Ođio: Ratno osiguranje), koja mi je u ime milo-
darila isplatila iznos od K 1000 (hiljadu) za koji
sam bila osigurala moga pok. supruqa Antuna,
premda je ta osiguranja bila već pri sklapanju
ništetna, jer pokojnik u to vrijeme bolestan.

Trogir, 10 rujna 1917.

Antica ud. Montanara.

Dužnost mi je, da ovim javno zahvalim C. K.
Austrijskoj Vojnićkoj Zakladi za udovice i siročad
(Ođio: Ratno osiguranje), koja mi je iz smrti po-
kojnog Petra Segvića dobrohotno isplatila Kr. 1000
(hiljadu) u ime ratne osigurnine, premda je bio
istekao rok valjanosti police, a istu nijesam na

Stari kotorski arhiv u Zadru.

(Nastavak).

101. Spisi kralj. delegacije, kako gore, od god. 1808. koji nijesu brojem označeni — Sveska 4 (br. svezaka 271, 272, 273 i 274.)
102. Popisi političkih spisa kralj. glavne delegacije pokrajine Boke Kotorske od god. 1807 do 1811 — Svezak 1 (br. 275).
103. Spisi kralj. pod-delegacije u Budvi od god. 1808 — Svezak 1 (br. 276).
104. Dnevnički blagajne i blagajničke isprave kraljevskog blagajnika u Kotoru od god. 1807 — Svezak 1 (br. 277).
105. Dnevnički blagajne i blagajničke isprave kralj. blagajnika u Kotoru od god. 1808 — Svezak 1 (br. 278).
106. Spisi kralj. pokrajinskog blagajnika u Kotoru od god. 1808 — Svezak 1 (br. 279).
107. Spisi istog kralj. pokraj. blagajnika u Kotoru od god. 1809 — Svezak 1 (br. 280).
108. Spisi istog kralj. pokraj. blagajnika u Kotoru od god. 1810 — Svezak 1 (br. 281).

109. Spisi kraljevskog načelnika općine kotorske od god. 1808 — Svezak 1 (br. 282).
110. Spisi istog kralj. načelnika općine kotorske od god. 1809 — Svezak 1 (br. 283).
111. Spisi istog kralj. načelnika općine kotorske od god. 1810 — Svezak 1 (br. 284).
112. Spisi istog kralj. načelnika općine kotorske od god. 1811 — Svezak 1 (br. 285).
113. Spisi istog kralj. načelnika općine kotorske od god. 1812 — Sveska 3 (br. 286, 287 i 288).
114. Proračuni, potrošci, sanje blagajne, cjenici i t. d. općine kotorske od god. 1808 do 1815 — Svezak 1 (br. 289).
115. Upisnici uprave i podatci Zakloništa nahoda u Kotoru od god. 1797 do 1811 — Svezak 1 (br. 290).
116. Spisi, koji se odnose na kotorsku pokrajinu, a bili su predani od generala divizije Clauzel-a u pokranu vladinoj upravi god. 1808 — Svezak 1 (br. 291).
117. Tablice popisa stanovništva, obavljenog za porez glavarine i kućarine u kotorskoj pokrajini god. 1808 i 1809 — Svezak 1 (br. 292).
118. Spisi i imenici glede novačenja pomoraca ko-

119. Tablice-preglednice stvari vojarna (effetti di Casermaggio) u kotorskoj pokrajini od god. 1809 do 1815 — Svezak 1 (br. 294).
120. Tablice popisa pučanstva grada Kotora i općine kotorske od god. 1810 i 1813 — Svezak 1 (br. 285).
121. Spisi privremene vlade dvaju združenih pokrajina Crne Gore i Boke Kotorske od g. 1813 — Svezak 1 (br. 290).
122. Spisi iste privremene vlade, kako pod br. 121, od god. 1814 — Svezak 1 (br. 297).

Druga Austrijska vladavina.

123. Spisi c. k. okružnog kapitanata u Kotoru od god. 1815, 1817, 1818 i 1819 — Svezak 1 (br. 298).
124. Spisi istog c. k. okruž. kapitanata od god. 1820 — Svezak 1 (br. 299).
125. Spisi istog c. k. okružnog kapitanata od god. 1822 — Svezak 1 (br. 300).
126. Spisi istog c. k. okružnog kapitanata od god. 1826 — Svezak 1 (br. 301) — Osim ovih spisa ima još:

127. Zapisnik kraljevske glavne delegacije pokrajine Boke Kotorske od god. 1808 — Svezak 1 (br. 302).
128. Zapisnik kralj. uprave dvaju pokrajina: Dubrovnika i Boke Kotorske od god. 1808 — Svezak 1 (br. 303).
129. Kezalo (Indeks) spisa kralj. uprave dvaju pokrajina: Dubrovnika i Boke Kotorske od god. 1809 — Svezak 1 (br. 304).
130. Isto od god. 1810 — Svezak 1 (br. 305).

KRONOLOŠKI POPIS

sa kratkim crticama o sadržaju pergamena i r. kopija, što se čuvaju u konjaci starog kotorskog arhiva (CCVI), koji se nalazi u c. k. namjesničkom arhivu u Zadru, a koji je spomenut u popisu spisa i isprava istog starog kotorskog arhiva pod br. 85.

a) Pergamene.

- 1) XIV. vijek.
1. Isprava o kupnji i prodaji jednog zemljišta. Imade nadnevak 20 decembra 1309 — Slabo je čitljiva, buduć oštećena od tanina.
2. Isprava sudbena «judicium civitatis Catari», učinjena «tempore Regis Volchasinii» (1366—1371) — Slabo je čitljiva i oštećena od tanina.

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosa svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

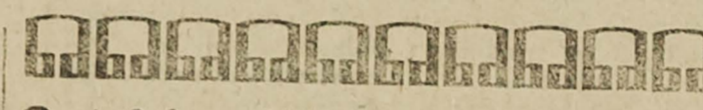
Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

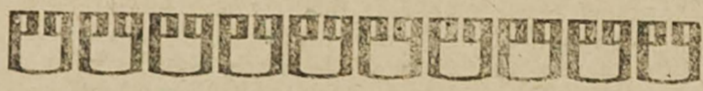
plaća na uložnim knjižicama

3³/₄ kamata.

Ratni invalidi traže se za orkestar gradskog kazališta u Varaždinu, i to: I. violinistu, I. violistu, I. čelistu, I. flautistu, I. oboistu, I. fagotistu i I. i II. cornelistu. — Uz ovu službu mogli bi biti namješteni kao pisari, poslužnici ili što slična. Prijave: Pokr. dalm. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid traži se za privremeno uzničkog nadziretela kod c. k. zemaljskog suda u Zadru. Uvjeti: da je po zanatu knjigoveža, plata 2.80 Kr. na dan i 25 Kr. na mjesec ratnog doplatka i odijelo po propisu. — Obratiti se na pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Fratelli Mandel & Nipote
BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornate. Raccomandabili: Lettere di pegno 4¹/₂ del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4¹/₂ o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4¹/₂%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da Lchi 400. Vinc. principale Lchi 600.000, in rate mensili di Cor. 3.

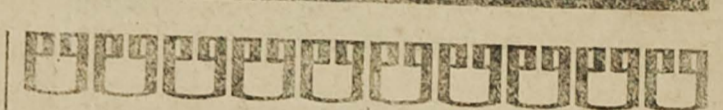
Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente; con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Ratni invalid se traži za općinskog redara u općini u Obrovcu, koji će vršiti i službu ovrhovoditelja. Uvjeti: sposoban za hodanje, poznavanje hrvatskog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odijelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid se traži kao nadglednik za imanje kod Knina. Prednost imaju praktični vinogradari i oženjeni. Imaju stan u naravi, a platu po pogodbi. Prijave: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid Ratni invalid traže se za trgovačkog pomoćnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjeti: za trgovačkog pomoćnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika, oženjen, dobra ponašanja i osobita povjerenja, a za vrtlara: uz dobro ponašanje da je vješt u svojoj struci. Zahtjevi plate i ponude „Pokrajinskog povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida“ u Zadru.

Šode kauštike
u bačvama od okolo 400 kg. prodaje uz najniže dnevne cijene tvrdka
Marcello Pattiera
Zadar
Brzjavci: PATTIERA - Zadar.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamaćuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 5 do 15 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 20—25 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5—6. — Cigaretnog papira: «Riz Abadie» I. 60/100 Kr. 10.50, II. 100/100 Kr. 8.50. — «Austria» 100/80 Kr. 4.50. — «Samum» II. 120/80 Kr. 8.80. — Fotografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emailiranih tablica za groblje sa i bez fotografije

== za dućane i za urade. ==

Disači stroj «Meteor» Kr. 480 takogjer hrv. pismom.

Pečata od gume i mjedi.

Električna Baterija Kr. 1.40 komplet Kr. 3.90.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73x50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 9, sa gvozdenom žicom 3 m/m kg. K. 7.80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrške Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrške Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

Poveljeni trgovačko-pomorski mešetar.